

ДОЛЯ ПИСЬМОВИХ РОБІТ У КУРСІ «ФІЛОСОФІЇ» В ЧАСИ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ

Вінницький національний технічний університет

Анотація

У роботі розглянуто проблем самостійності виконання письмових завдань студентами за умов доступності розвинутого штучного інтелекту, запропоновано зміни до постановки суті письмових завдань, які забезпечили б їх корисність і змусили б студента до самостійного виконання.

Ключові слова: штучний інтелект, філософія, письмові завдання.

Abstract

The work examines the problems of independent performance of written tasks by students under the conditions of availability of advanced artificial intelligence, proposed changes to the formulation of the essence of written tasks that would ensure their usefulness and force the student to perform independently..

Keywords: artificial intelligence, philosophy, written tasks.

Вступ

Поява Інтернету надзвичайно вплинула на сферу освіти. Людина отримала широкий вільний доступ до різноманітної інформації, як розважального характеру, так і до освітньо-наукового пласту знань людства. Інтернет-революція щодо доступності знань суттєво радикальніша, ніж революція книгодрукування. У наш час людина має доступ до бібліотек, різноманітних інформаційних платформ прямо з свого дому, вона може швидко знайомитися як з класичними речами зі сфери науки, так і новинками, які публікуються в часописах. Зрозуміло, що учитель/викладач перестав бути особливим носієм знань, він все більше почав виконувати роль порадирика, гіда в морі доступної інформації для людини, яка опановує певну навчальну дисципліну. І здавалося, що освітяни адаптувалися до нових умов сучасного інформаційного світу, як на них звалилася нова проблема: ШІ (штучний інтелект), достатнього розвинений став доступним пересічному користувачу комп'ютерних технологій, як тепер учителю/викладачу вибудовувати освітній процес, які завдання та в якій формі доцільно задавати, а від чого варто відмовитися?

Результати дослідження

Якщо дуже спростити, то можна сказати, що ШІ це щось на подібну калькулятора, він значно швидше та точніше за людину розв'язує певні задачі. Це такий прискорювач/посилувач інтелектуальних спроможностей людини. Зрозуміло, що ШІ має значно ширше коло застосування, ніж калькулятор, що він має більше спроможностей. Ось до прикладу в яких сферах ШІ може змінити наше життя:

- майбутні лікарі, ймовірно, не будуть людьми;
- люди матимуть персональних роботів-асистентів;
- технологія розпізнавання обличчя стане новою кредитною картою;
- роботи вже «звільняють» людей;
- штучний інтелект зробить відпустки довшими;
- кишенькові друзі – чатботи набувають популярності;
- квартири та цілі міста стануть «розумними»;
- штучний інтелект писатиме музику та книги;

- штучний інтелект «готуватиме» фейкові новини;
- використання віртуальної реальності стане повсякденним явищем [1].

Щоб краще познайомитися з феноменом ШІ інтелекту варто почитати дещо з фундаментальної літератури з цієї тематики, хоча б книгу Стюарта Рассела та Пітера Норвіга «Штучний інтелект: сучасний підхід», яка вже має 4-е видання або дивись [2], [3], [4] т. і.

Власне робити вигляд, що ШІ нема, що він до нас не дотичний не вдається, проігнорувати цей феномен і його вплив на життя людського суспільства неможливо. Це стосується і сфери освіти, треба пам'ятати думку Тренора Саттона: «Штучний інтелект – це допомога чи загроза людству? Все залежить від того, чи працює він з нами чи замість нас»[5].

Традиційно однією з поширених форм навчальних завдань по філософії була письмова робота, це могло бути есе чи якийсь інший варіант письмової відповіді на питання, що формулював викладач перед студентом. Відповідно студент мав міркувати над питанням/проблемою, спиратися на ідеї певних мислителів, припасовувати їх до тих чи інших життєвих ситуацій, демонструвати логіку викладу своїх думок, ілюструвати їх певними прикладами (політики, мистецтва і т. п.). Свого часу (до часів легкої доступності ШІ (наприклад, ChatGPT) для пересічного користувача, під час викладання курсу філософії, студентам, які в кінці семестру мали не дуже втішні результати пропонувалося есе:

«Чому мені не потрібна «Філософія» для формування і розвитку ключових навичок для успішної кар'єри»

або

«Чому мені потрібна «Філософія» для формування і розвитку ключових навичок для успішної кар'єри»

Формальні вимоги: 2500-3000 знаків.

Всесвітній економічний форум у Давосі в 2016 році запам'ятався особливою увагою до питань освіти й розвитку як запоруки розв'язання гуманітарних проблем, які є сьогодні і виникатимуть надалі.

Для порівняння аналітики Форуму представили таблицю, що демонструє, які навички були актуальні для успішної кар'єри в 2015 році і які будуть важливими в 2020-му, а в 2021 році представили прогноз на 2025р.

2015	2020	2025
Комплексне розв'язання проблем	Комплексне розв'язання проблем	Аналітичне мислення та інновації
Координація дій з іншими	Критичне мислення	Активне навчання та навчальні стратегії
Управління людьми	Креативність	Комплексне розв'язання проблем
Критичне мислення	Управління людьми	Критичне мислення та аналіз
Взаємодія, ведення перемовин	Координація дій з іншими	Креативність, оригінальність, ініціативність
Контроль якості	Емоційний інтелект	Лідерство та соціальний вплив
Сервіс-орієнтування	Складання суджень і ухвалення рішень	Використання технологій, моніторинг і контроль
Складання суджень і ухвалення рішень	Сервіс-орієнтування	Дизайн технологій та програмування
Активне слухання	Взаємодія, ведення перемовин	Стресостійкість і гнучкість
Креативність	Когнітивна гнучкість	Вміння аргументувати погляди та генерувати ідеї

Текст виключно має бути ваш, а не скопійованим з якихось інтернет ресурсів, дозволяється використання не більше трьох цитат (вони мають бути належно оформлені, з посиланням на джерело звідки взято цитату).

Здебільшого студенти самостійно виконували подібну роботу, а якщо хтось вставляв фрагменти з тих чи інших джерел без належного оформлення цитування це було легко виявити й студентіві

доводилося переробляти роботу. Тобто, зазвичай досягалася поставлена мета: студент самостійно опрацює матеріал щодо впливу філософії на формування певних навичок у людини, здійснюється самоаналіз студентом наявних у нього навичок, порівнюється його набір навичок з тими, які є чи будуть найбільш затребуваними роботодавцями, робиться висновок з приводу, які ж саме навички цьому студенту варто розвивати, які вже є достатньо розвинені.

За умов доступності можливостей ChatGPT подібне завдання-есе перестає бути доцільним, оскільки маємо вже добре сформульоване завдання для ШІ, який його й непогано, а той дуже добре виконає. Спокуса у студента не витратити зайвий час на виконання завдання й піти легшим шляхом є додатковим фактором несамостійного виконання подібного завдання. Скільки б викладач не розказував, що це потрібно передусім самому студенту, що таким чином він краще пізнає самого себе, визначить необхідну траєкторію свого подальшого розвитку для успішної кар'єри це залишається відносно слабким аргументом порівняно з бажанням йти легшим шляхом.

Висновки

Поява розвинених і широкодоступних сервісів ШІ дозволяє частину роботи, яку виконувала лише людина перекласти на «машину», це стосується не лише розрахункових робіт, пошуку даних і т. п. Це стосується й певною мірою й творчої частини діяльності людини. Зважаючи на це традиційні письмові роботи у своїй більшості не варто використовувати в навчальному процесі. Напевно, треба письмові роботи формулювати так, щоб студент ставив завдання самому ШІ, прописував йому необхідні параметри виконання, особливі умови, що він обов'язково має використати при підготовці відповіді на певне питання, яких авторів долучити при розгляді певної проблеми. По суті письмові завдання мають стати засобом навчити студента ставити правильно завдання, формулювати проблему перед ШІ, а він буде розв'язувати ці завдання.

ЛІТЕРАТУРА

1. Савчук Т. 10 прикладів, як штучний інтелект може змінити ваш спосіб життя // <https://www.radiosvoboda.org/a/29015231.html>
2. Стюарт Рассел, Пітер Норвіг. «Штучний інтелект: сучасний підхід», К., 2021, 480 с.
3. Тагермак М. Книга «Життя 3.0. Доба штучного інтелекту». К. 2019, 432 с.
4. Кай-Фу Лі, Чень Цюфань. Штучний інтелект 2041:10 передбачень для майбутнього. К., 2022, 464 с.
5. Sutton A. Trevor. AI and the Discipline of Human Flourishing // https://www.acton.org/religion-liberty/volume-34-number-1/ai-and-discipline-human-flourishing?utm_term=artificial%20intelligence&utm_campaign=&utm_source=adwords&utm_medium=ppc&hsa_acc=9098040689&hsa_cam=21105034464&hsa_grp=165715983811&hsa_ad=694003522452&hsa_src=g&hsa_tgt=kwd-10592891&hsa_kw=artificial%20intelligence&hsa_mt=b&hsa_net=adwords&hsa_ver=3&gad_source=1&gclid=CjwKCAjwzN-vBhAkEiwAYiO7oCdArMHRHAu5RdhKAStKIIsuXKkzRQj_CYmE96u1ntMtKGI8OOK4yBoCx2QQA_vD_BwE

Теклюк Анатолій Іванович — канд. філософських наук, доцент кафедри філософії та гуманітарних наук, Вінницький національний технічний університет, м. Вінниця

Teklyuk Anatoliy I. — Ph. D. of Philosophy and Humanities, Vinnytsia National Technical University, Vinnytsia, e-mail: teklyuk.a.i@vntu.edu.ua